

функцій, а й систему професійно спрямованих задач, дібраних відповідно до майбутньої професійної діяльності.

Перспективи подальших пошуків у напрямі дослідження.

Подальші дослідження можливі в розширенні практичної складової вищої математики професійно спрямованими задачами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Триус Ю. В. Комп'ютерно-орієнтовані методичні системи навчання математичних дисциплін у вищих навчальних закладах : дис. ... доктора пед. наук : 13.00.02 – теорія і методика навчання інформатики / Юрій Васильович Триус ; Черкаський нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси, 2005. – 649 с.

2. Закон України "Про вищу освіту" № 1556-VII / Верховна Рада України. Інститут законодавства. – К., 2014. – 12 с.

3. Кудрявцев Л. Д. Современная математика и ее преподавание / Л. Д. Кудрявцев ; с предисл. П. С. Александрова. – 2-е изд., доп. – М. : Наука, 1985. – 176 с.

Анотація

Досліджується поняття змісту навчання та проектується зміст навчання вищої математики майбутніх інженерів-електромеханіків відповідно до виробничих функцій. Наведено типові навчальні задачі з електромеханіки, що застосовуються для відпрацювання навичок оволодіння виробничих функцій.

Ключові слова: навчання вищої математики майбутніх інженерів-електромеханіків, виробничі функції, професійно спрямовані задачі.

Аннотация

Исследуется понятие содержания обучения и проектируется содержание обучения высшей математике будущих инженеров-электромехаников согласно производственных функций. Приведены типовые учебные задачи электромеханики, применяемые для отработки навыков овладения производственными функциями.

Ключевые слова: обучение высшей математике будущих инженеров-электромехаников, производственные функции, профессионально ориентированные задачи.

Summary

The notion of the content of study is investigated. The content of study of higher mathematics oby future engineers according to productive functions is considered in the article.

Key words: higher mathematics teaching of future engineers, electrical engineers, production functions, professionally directed tasks.

УДК 378.018.43

Л. Г. Клейно,

(Державний вищий навчальний заклад
"Донбаський державний педагогічний
університет", вчитель ЗОШ №9 Дзержинської
міської ради)

ДЕЯКІ АСПЕКТИ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В МЕЖАХ ВИЩИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

Постановка проблеми. Сучасний розвиток інформаційних технологій в освітньому процесі української держави є одним із головних механізмів, котрий модернізує педагогічну систему в цілому, адже використання сучасних інформаційних технологій дозволяє відкрити перспективи розвитку освіти. Той факт, що інформаційні технології розвиваються надто швидко, призводить до зміни освітньої парадигми, яка

спонукає до впровадження в освіту дистанційної форми навчання. У цьому контексті приділяється велика роль методам активного пізнання, самоосвіті та розвитку особистості.

В останні роки використання інформаційних технологій у сфері освіти стало одним з основних модернізаційних напрямків, що дозволяє розвивати та вдосконалювати педагогічну систему. Спочатку дистанційне навчання запроваджувалось та використовувалось за допомогою електронних машин, апаратів (телевізори, графічні проектори, радіокомунікації). Інноваційна модернізація дистанційного навчання через використання комп'ютерного оснащення дозволила докорінно змінити концепцію вищої педагогічної освіти, завдяки глобальній мережі Інтернет та комп'ютерних мереж можна охопити більш широку аудиторію слухачів.

Аналіз досліджень і публікацій. Розвитком науково-методичної бази дистанційного навчання займаються дослідники фахової підготовки вчителів, так і науковці в галузі інформаційних технологій. Ефективністю використання інформаційних технологій займалися такі вчені, як В. Биков [1], Р. Гуревич, М. Комедія, М. Жалдак, Ю. Жуков; над розкриттям педагогічних підходів до комп'ютерного навчання працювали Б. Гершунський, Є. Машбиць та інші; досліджували активне навчання Ю. Бабанський, В. Безпалько, І. Харламов; теоретичні, практичні та методичні питання дистанційного навчання вивчали І. Кулага, О. Малярчук, Б. Шуневич [6]. Проаналізувавши наукову літературу зарубіжних учених (Є. Полат [2], Е. Кларк та інші науковці), ми можемо простежити стрімкий розвиток освіти, який вимагає теоретичного і методичного вирішення питання дистанційного навчання в контексті змін суспільства. Зважаючи на стан освіти нашої країни, можна зазначити необхідність глибокого теоретичного розгляду можливостей дистанційного навчання в сучасних умовах на прикладі інших країн.

Мета статті – проаналізувати деякі аспекти сучасного розвитку дистанційного навчання у вищих педагогічних закладах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Над визначенням поняття “дистанційне навчання” ведуться великі дискусії, адже немає такого, яке задовольнило б усіх. Поняття “дистанційне навчання” найчіткіше було сформульовано М. Томпсоном, М. Муром, А. Кларком і Д. Кіганом. Слід зазначити, що кожен автор виділяв окремі аспекти цього методу навчання.

Дистанційне навчання – це навчальний процес, який проходить між викладачем та студентами, які знаходяться порізно один від одного. Існує визначення дистанційного навчання, котре характеризується заочною формою навчання. Але сьогодні дистанційне навчання – це одна із ланок освітнього процесу, яка має в своєму арсеналі аудіо, відео, комп'ютерні телекомунікації, інтерактивні засоби навчання. Насамперед це специфічна форма організації навчально-виховного процесу, яка впроваджується в дистанційному форматі. Переваги дистанційної освіти порівняно з традиційною: дає змогу створити новий освітній простір; дозволяє розширити спектри освітніх послуг, приділивши більшу увагу значущим елементам освіти в цілому; характеризується найголовнішою своєю рисою – доступністю; використання дистанційного навчання дає поштовх до розвитку особистості студента та творчу самореалізацію в майбутній

професійній діяльності.

Виходячи з положення МОН України “Про дистанційне навчання”, дистанційне навчання – це “індивідуалізований процес передання і засвоєння знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчання у спеціалізованому середовищі, яке створене на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). У процесі дистанційного навчання використовуються дистанційні курси – інформаційні продукти, які є достатніми для навчання за окремими навчальними дисциплінами” [4]. Це дає поштовх до розвитку та створення окремого суспільного об’єднання в освітній галузі не лише студентів і викладачів одного вишу, а й дає привід для обміну досвідом між іншими ВНЗ та країнами, складаючи певний кругообіг знань у науковому товаристві. Але на відміну від інших країн, у яких вже розвине дистанційне навчання у вищій педагогічній освіті, наша країна тільки починає розвивати цей напрям. Зарубіжні ВНЗ розробили систему дистанційного навчання, де вона стоїть поряд з традиційною формою набуття знань.

Негативним фактором використання дистанційного навчання в Україні на відміну від інших країн світу є те, що для нашої держави це порівняно нова форма навчання. Спостерігається різкий рівень застосування та організації дистанційного навчання у вищих педагогічних навчальних закладах, що виражається в низькому сприйнятті суспільством, в порівнянні з традиційною формою навчання, що призводить до зниження розвитку нової форми навчання.

Міністерство освіти і науки України впроваджує розвиток дистанційної освіти, розробивши положення “Про дистанційне навчання” [5], яке характеризує функціонування дистанційної освіти в рамках вищих навчальних закладах України через дотримання передбачених принципів. У ході нашого дослідження ними були виокремлено такі умови: використання дистанційного навчання і дистанційних технологій в навчальному процесі поряд з іншими формами навчання; обумовлена сфера застосування дистанційного навчання в різних навчальних закладах; закріплення дистанційного навчання як повноцінної форми навчання; залучення іноземних студентів до освіти в Україні засобами дистанційного навчання.

Незважаючи на стрімкий розвиток дистанційного навчання в нашій країні, існують проблеми у створенні нових методів і технологій, які дають змогу використання дистанційного навчання в цілому. У цьому розумінні головна проблема впровадження – зміна старої моделі навчання та прийняття нової, в основі якої будуть лежати технології навчання, спрямовані на студента. Розвиток технологій нової моделі повинен сприяти розвитку самоосвіти, здатності до самонавчання. Процес створення нової методики навчання вбачає більш тісну взаємодію викладача і студента, яка буде спрямовуватися на плідну співпрацю.

Створення нової моделі навчання передбачає використання дистанційного навчання як окремих курсів, які може обирати студент у відповідності зі своєю спеціалізацією. Таким чином, формується студентський колектив, який буде спрямований на засвоєння курсу у форматі дистанційного навчання. Умовою формування курсів дистанційного

навчання є створення критеріїв оцінювання навчальних досягнень студентів.

Особливістю дистанційного навчання виступає “суб’єкт-об’єктна” взаємодія між викладачем та студентами у телекомунікаційному мережевому діалозі. Саме у визначенні дистанційного навчання вже вкладено поняття самостійного навчання студентом, яке відображається в характері керування власною самоосвітнім процесі. Таким чином, викладач лише виступає куратором самостійності студента, вносячи корективи та спрямовуючи на вирішення поставлених задач. У цьому розумінні дистанційне навчання дає змогу не лише отримати навчання на відстані, а й розвинути власний кругозір, отримуючи вищу педагогічну освіту широкого профілю.

У межах ВНЗ використовується часткова форма дистанційного навчання у форматі використання комп’ютерної мережі з застосуванням мультимедійних засобів відтворення зображення. Такий принцип полягає у взаємодії викладача і студента в час прийняття залікових чи екзаменаційних іспитів, а вивчення навчального матеріалу покладено на формування самоосвітньої компетенції самого студента у вигляді засвоєння дисципліни з використанням електронних посібників.

Ефективне використання дистанційного навчання розглядається в розвитку сучасних технологій навчання, телекомунікаційних та інформаційних систем. У першу чергу, інформаційні системи використовуються для накопичення та оперування інформацією тоді, коли ці системи будуть сформовані в окрему базу інформаційних ресурсів для вивчення певної дисципліни. Можна стверджувати, що при наявності доступу студента до цієї інформації можливо цілеспрямоване та якісне формування професійної компетентності у майбутніх вчителів.

Аналіз вітчизняних та зарубіжних теоретичних досліджень з питань дистанційного навчання дозволяє виокремити характерні особливості цієї форми навчання [3]:

- *студент* – збільшуються вимоги до студента в порівнянні з традиційним навчанням;
- *викладач* – роль викладача набуває нового значення та збільшуються функції керування навчальним процесом;
- *асинхронність* – взаємодія студента з викладачем відбувається у комфортній формі для кожного;
- *рентабельність* – економічна виправданість дистанційного навчання;
- *масовість* – кількість студентів не є головним параметром;
- *інтернаціональність* – дистанційне навчання дає можливість міграції освітніх педагогічних послуг;
- *соціальність* – можливості дистанційного навчання не обмежуються місцем проживання та матеріальними умовами;
- *віддаленість* – відсутня умова обов’язкової присутності студента в межах освітнього педагогічного закладу;
- *паралельність* – навчання дає змогу засвоювати навчальний матеріал безвідривно від професійної діяльності;
- *гнучкість* – студент самостійно може обирати час та темп

навчання;

- **модульність** – дистанційне навчання дозволяє обрати курс та формат навчального плану, що буде відповідати індивідуальним потребам;

- **інноваційність** – система дистанційного навчання використовує всі наявні новітні технології для забезпечення освітнього процесу.

Зазначені характерні особливості дистанційного навчання дають чіткий розподіл між іншими формами отримання педагогічної освіти, відзначаючи зміни ролі викладача та студента.

Як було зазначено раніше, дистанційне навчання в чомусь схоже з заочною формою освіти, але включає в собі значні зміни в план вільного графіку навчання, зміни комунікативних особливостей між викладачем та студентом, використання інноваційних засобів в навчанні та наявні переваги у ефективності самостійної роботи.

Висновки. Стрімкий розвиток сучасної системи освіти в умовах інформатизації педагогічної системи ставить певні модернізаційні вимоги, які мають бути змінені для досягнення ефективної вищої педагогічної освіти. Інформаційні технології, спрямовані на оновлення педагогічної системи, підсилюють вплив розвитку використання новітніх технологій навчання. Використання дистанційного навчання у ВНЗ підсилюють можливість засвоєння студентами знань за сприятливих умов.

Проведений аналіз наукової літератури дозволяє нам стверджувати, що на сьогоднішньому етапі дистанційне навчання розвивається стрімко. Необхідно зазначити, що дистанційне навчання в українській системі освіти буде вдосконалюватися внаслідок розвитку інтерактивних технологій у відповідності до глобалізації суспільства.

Перспективи подальших пошуків у напрямі дослідження. Системний аналіз методологічних засад використання дистанційного навчання в межах педагогічних вищих навчальних закладах, дослідження теоретичних та практичних аспектів закордонних методів використання дистанційного навчання. Продовжити роботу над визначенням критеріїв оцінювання знань студентів в системі дистанційного навчання у ВНЗ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Биков В. Ю. Технологія розробки дистанційного курсу : навч. посіб. / В.Ю. Бикова, В.М. Кухаренко. – К. : Міленіум, 2008. – 324 с.

2. Дистанционное обучение : учеб. пособ. / под ред. Е. С. Полат. – М. : Гуманит. изд. ВЛАДОС, 1998. – 192 с.

3. Мигович С.М. Огляд сучасного стану дистанційного навчання в Україні / С.М. Мигович, Н.Т. Тверезовська // Науковий вісник нац. університету біоресурсів і природокористування України. – 2011. – Вип.159 Ч.2: Педагогіка. Психологія. Філософія. – С. 320-329.

4. Положення про дистанційне навчання (Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України 21.01.2004 № 40). – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0464-04>

5. Положення про дистанційне навчання (Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України 25.04.2013 №466). – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>

6. Шуневич Б.І. Тенденції розвитку дистанційного навчання в зарубіжній вищій школі / Б.І. Шуневич // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2008. – №3. – Режим доступу: <http://www.ime2000.edu-ua.net/em7/content/08sbishf.htm>

Анотація

У статті проводиться детальний аналіз окремих аспектів дистанційного навчання у вищих педагогічних ВНЗ. Було проаналізовані Положення Міністерства освіти і науки України стосовно дистанційного навчання. Представлено характерні риси дистанційного навчання в межах вищих

педагогічних закладів освіти. Визначили риси, які відрізняють дистанційне навчання від традиційного.

Ключові слова: дистанційне навчання, інноваційні технології, інформаційно-комунікативні технології, самоосвіта, моделі освіти.

Анотація

В статті проводиться детальний аналіз окремих аспектів дистанційного навчання в вищих педагогічних вузах. Було проаналізовано Положення Міністерства освіти і науки України щодо дистанційного навчання. Представлено основні характерні риси дистанційного навчання в рамках вищих педагогічних навчальних закладів. Визначено риси, що відрізняють дистанційне навчання від традиційного.

Ключевые слова: дистанционное обучение, инновационные технологии, информационно-коммуникативные технологии, самообразование, модели образования.

Summary

In the article the detailed analysis of some aspects of distance education in higher educational institutions is carried out. The main features of distance education in higher educational institutions are presented. There have been defined the differences between distance and traditional education.

Key words: distance learning, innovative technologies, information and communicative technologies, self-education, education models.

УДК 658.382.3

І. М. Кобилянська

(Вінницьке відділення Київського
фінансово-економічного коледжу
Національного університету державної
податкової служби України)

О. В. Кобилянський

(Вінницький національний технічний університет)

АНАЛІЗ КАТЕГОРІАЛЬНО-ПОНЯТІЙНОГО АПАРАТУ З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Постановка проблеми. Україна зробила свій цивілізаційний вибір і підписала угоду про асоціацію з Євросоюзом, що передбачає поглиблену економічну та політичну інтеграцію на засадах сталого розвитку до 2020 року. Цей процес може бути забезпечений на основі підготовки висококваліфікованих фахівців-економістів у ВНЗ України. Головним показником рівня кваліфікації сучасного фахівця є його висока професійна компетентність.

Практика XXI століття підтвердила розроблену німецьким ученим У. Беком у кінці XX століття соціологічну теорію сучасного суспільства, відповідно до якої людство вступило в нову фазу свого розвитку, яку можна назвати "суспільство ризику". З того часу в Німеччині, Великій Британії, Італії та інших європейських країнах почалося застосування концепції "прийнятної" (допустимого) ризику. Тобто, якщо не можна створити абсолютно безпечні умови життя та діяльності людей, забезпечити їм абсолютну безпеку, то потрібно прагнути до досягнення такого рівня ризику, який сприймає суспільство в цей час, виходячи з рівня життя, соціально-політичного та економічного становища, розвитку науки та техніки.

Аналіз досліджень і публікацій. Питання підготовки фахівців з безпеки життєдіяльності, зокрема, економічних спеціальностей, у